

*Колібик Ірина Олександрівна,
студентка 1-го курсу магістратури
факультету цивільної та господарської юстиції
Національного університету «Одеська юридична академія»
Науковий керівник: д. ю. н., професор, завідувач кафедри права
інтелектуальної власності та патентної юстиції Харитонова О. І.*

МІЖНАРОДНЕ ПРИВАТНЕ ПРАВО І СУЧАСНІ ГЛОБАЛІЗАЦІЙНІ ПРОЦЕСИ

На сьогоднішній день питання глобалізаційних процесів міжнародного приватного права є вкрай актуальним. Більше того, саме через посилення участі міжнародного права в національному законодавстві постає питання про виділення найвпливовіших інтеграційних процесів. Сьогодні ж, активний розвиток інформаційних технологій як ніколи зумовив пошук нового роду фінансових інструментів. Найвпливовішим інструментом стала криптовалюта, яка стала справжнім викликом до всієї системи міжнародного приватного права через складну специфіку його регулювання. З історичної точки зору, криптовалюти і раніше ставали об'єктом виклику основним засадам функціонування універсальних грошових систем, а коли постало питання правового регулювання в період ускладнення економічного становища, саме на міжнародне приватне право ставиться акцент щодо унормування стандартів реалізації міжнародного торгово-економічного, науково-технічного і культурного співробітництва. Саме тому, можна констатувати той факт, що великого значення у правовому регулюванні даного роду міжнародно-правових відносин почали відігравати норми міжнародного приватного права, зі своїми особливостями у кожній галузі міжнародної приватної діяльності.

Саме тому стає очевидним, що умовах активного розвитку сучасних технологій, у тому числі електронної комерції та організацію і втілення новітніх механізмів проведення платежів, як криптовалюти, виникла доволі ґрунтовна проблема належного правового регулювання. Причому, на відмінну від інших відносин, платіжні з використанням криптовалют є вкрай складними у регулюванні, оскільки мають бути чітко визначенні місця у системі розрахунків учасників господарського обороту, а також співвідношення криптовалют з ін-

шими засобами платежу, у першу чергу із звичайними грошовими засобами платежів.

Що стосується виокремлення впливу іноземних правових систем права на договірні й позадоговірні майнові та немайнові відносини, у тому числі коли мова йде про відносини між юридичними і фізичними особами, а також державами як приватними особами, то правове регулювання міститься в особливих нормах міжнародного приватного права, що сьогодні мають назву колізійні, тобто так звані конфліктні норми, які у більшій мірі призначені для вирішення конфліктів між законом суду та нормами іноземних правових систем права. Варто вказати на ще одну специфіку даного питання, а саме той факт, що законодавство у сфері майнових та особистих немайнових відносин неминуче та безперервно розвивається, а тому виникають розбіжності між тенденціями практичного застосування та теоретичного підґрунтя проблеми. Безумовно це торкається і глобалізаційного процесу – поширення криптовалютного ринку. Реальні життєві відносини, що виходять із міжнародного спілкування, не можуть у повній мірі бути врегульовані правом якоїсь однієї держави, а в цьому і полягає об'єктивна складова виникнення та функціонування міжнародного приватного права. Сьогодні ж, із законодавчої точки зору, розглядаючи справу з іноземним елементом, суд має віднайти той правопорядок, з яким правовідношення, що розглядається, пов'язане [1]. Вважається за доцільне вказати, що основною метою міжнародного приватного права є вирішення правових колізій в умовах конкуруючих правових систем права чи юрисдикцій. З точки зору конструкції права як суспільного явища, то воно починається з норми права і нею закінчується, так і в міжнародному приватному праві все починається з колізійної норми і її дією все закінчується, тобто саме суперечка чи інакше колізія дає ту відмінну у правових полях застосування. Колізійна норма є правилом поведінки, що сформувалось у національному або міжнародному джерелі права і вказує на те, право якої країни або міжнародної угоди підлягає застосуванню до даного спірного правовідношення [2].

До того ж, не менш важливим є фактор самого колізійно-

правового регулювання функціонування криптовалют. И у даному разі слід звернутися до доктринальної основи проблеми, а саме до дискусії щодо правової природи криптовалют, тобто питання їх визначеності у національному законодавстві. Вбачається на доцільне навести ґрунтовне бачення форми криптовалюти при правовому регулюванні їх діяльності, оскільки з позиції міжнародного приватного права та його колізійних прив'язок має значення: розглядати криптовалюту як товар, як засіб платежу чи як фінансовий інструмент [3]. Проте, на жаль, в Україні і досі тривають законодавчі суперечки про врегулювання криптовалют, а це ускладнює їх регулювання з точки зору застосування колізійних норм. Більше того, сьогодні в міжнародному приватному праві, передусім через активні процеси глобалізації продовжують дискусії щодо основних джерел права, а також ефективності їх застосування. Важко не погодитись із тим фактом, що сьогоденною ключовою характеристикою розвитку міжнародного приватного права є процес інтеграції правових систем під впливом процесів глобалізації, які відбуваються практично в усіх сферах, особливо коли йде мова про функціонування економічної діяльності відповідних суб'єктів, і це торкається далеко не тільки питання регулювання криптовалют.

Література:

1. Волосович С.В. Віртуальна валюта: глобалізаційні виклики і перспективи розвитку. *Науковий журнал «Економіка України»*. 2016. № 4 С. 653.
2. Чаплян С. Правовий статус криптовалют. *Зовнішня торгівля: економіка, фінанси, право*. 2018. № 2. С. 148–165.
3. Меркулова Ю.К. Криптовалюта как товар с точки зрения международного частного права. *Молодой ученый*. 2018. Октябрь. № 43 (229). С. 132–143.